

VALSTS DARBINIEKS

ARODNIECISKS — SABIEDRISKS
MĒNEŠRAKSTS

Nr 5

16180 / Valsts darbinieku masu sapulču lēmumi / J. Spura — Valdība ignorē Saeimas lēmumu / Ed. Raimunds — Pirmais maijs / K. Linde — mūsu biedri, kas domā par pakalpojumiem / Krāj-Aizdevu s-ba „Valsts Darbinieks“ / Cietumu darbinieku dienestā novēršamas nevēlamās parādības / Valsts spirta un degvīna Rīgas noliktavu darbinieku prasības noraidītas / Nodaļas: Rīga, Jelgava Ludza, Liepāja, Kuldīga / Darba dzīve / Ekskursijas un sports / Feļetons: Ilze Vilperts — Vēl... / A. Saltupe * * * / Dr. Orientacijs — Cik tālu var novest birokrātija

VALSTS DARBINIEKS

ARODNIECISKS-SABIEDRISKS MĒNESRAKSTS

REVUE MENSUELLE SYNDI-
CALE DES FONCTIONNAI-
RES D'ETAT

LETTONIE RIGA Pasta kaste 100

GEWERKSCHAFTLICHE
MONATSSCHRIFT FÜR
STAATSBEAMTE

LETTLAND RIGA Pasta kaste 100

Iznāk reizi mēnesī (2—3 drukas loksnes)

M a k s ā: ar piesūtīšanu uz 1 g. — Ls 5.—, atsevišķs numurs 50 sant.
Red. un eksp. Rīgā, Merķeļa ielā Nr. 21, dz. 1 Tel. 22915. Pasta kaste 100
Tek. rēķins pastā 1100

VISI NAUDAS SŪTIJUMI

Latvijas valsts darbinieku
arodbiedrības centralai valdei

Latvijas valsts darbinieku
arodbiedrības Rīgas nodaļai

Mēnešraksta „Valsts Darbinieks“
ekspedīcijai

Latvijas valsts darbinieku
arodbiedrības Bēru fondam

Krāj-Aizdevu Sabiedrībai
„Valsts Darbinieks“

iemaksājami pasta tekošā rēķinā

⇒ **1100**

Uz pārveduma atzīmējams:

Kas un kādam nolūkam naudu sūta

„Valsts Darbinieka“ nākošam numuram paredzēti:

Ko saka par policistiem Saeimā?

T. Šterns — **Vai sagaidama valsts darbinieku
ārstēšanas uzlabošana?**

VALSTS DARBINIEKS

ARODNICISKS-SABIEDRISKS MĒNEŠRAKSTS

NR 5

CETURTAIS GADS

1929

Valsts darbinieku pārstāvji nodod 16180 darbinieku parakstīto memorandu Saeimas priekšsēdētājam Dr. P. Kalniņam

Memorandu Saeimas priekšsēdētājam nodod V. Bumbērs (L. v. d. a-ba), no viņa pa kreisi — E. Zandbergs (L. p. t. un tel. d. a-ba), J. Eglits (L. dz. s-ba), V. Ganšovs (L. v. d. a-ba)

16180

Sešpadsmit tūkstoši simtsastoņdesmit darbinieki parakstījuši progresīvo valsts darbinieku arodbiedrību kopējo memorandu Saeimai. Latvijas valsts darbinieku arodbiedrība savākusi **5836** parakstus, no tiem 3039 — Rīgā un 2797 — provincē. Latvijas dzelzceļnieku savienība — **7958** un Latvijas pasta-telegrafa un telefona darbinieku arodbiedrība savākusi **2386** parakstus. Tādi mūsu parakstu vākšanas skaitliskie rezultāti.

Ar panākumiem varam būt vairāk kā apmierināti. Ja šo svarīgo akciju uzsākot varēja būt zināmā mērā šaubas, vai tikai tagadējā represiju laikmetā lielai daļai valsts darbinieku pietiks drosmes ar savu parakstu kopējās prasības apstiprināt, tad tagad šīs šaubas ir pierādījušās par nedibinātām. Ne tikai organizētiem, bet arī lielai daļai neorganizēto darbinieku ir pieticis pilsoniskās drosmes savas prasības atklāti apliecināt.

Parakstu vākšanas laikā nākuši priekšā arī visādi kuriozi gadījumi. Ta piem., vienā resorā kāda priekšniecībai iztapīga jaunkundzīte, dabūjusi zināt, ka priekšniecība noskaņota pret parakstu vākšanu, gandrīz paģībusi, un atguvusi līdzsvaru tikai tad, kad viņas paraksts no loksnes izstrīpots. Ir arī iestādes, kur priekšniecības iespaids vēl citādi izpaudies. Kāds Rīgas polic.

iecirķņa priekšnieka pārāk citīgs palīgs, vārdā Klīns, uz dažām dienām parakstu listi pat „konfiscējis“. Daži domā, ka tas darīts padoto policistu iebaidīšanas nolūkā, bet citi apgalvo, ka palīgs pats nav varējis izšķirties — par vai pret paraksta došanu. Taisnība, šķiet, būs bijusi tomēr pirmajiem, jo uz listes šī kunga paraksts nav atrodams.

Par nožēlošanu jāsaka, ka ir mums tomēr arī veseli resori, no kuriem nav saņemts neviens paraksts. Šajā ziņā rekords pieder Izglītības ministrijas Rīgas darbiniekiem. Ja nepieļauj varbūtību, ka šī resora darbinieki (starp skolotājiem paraksti gan netika vākti) ar savu stāvokli pilnīgi apmierināti, tad viņu pasivitate būs izskaidrojama vienīgi ar „ziemeļu“ vēju stindzinošo iespaidu. Bet skaidrs taču, ka arī ziemelis nepūtīs mūžīgi.

Pie šādiem apstākļiem savākt vairāk kā sešpadsmit tūkstošu parakstu — mūsu arodbiedrībām ir ļoti svarīgs ieguvums. Mūsu iesniegums ir ne tikai plašākais šāda veida memorands, bet tas sevišķi zīmīgs arī tānī ziņā, ka šie sešpadsmit tūkstoši par savu prasību izpaudējiem izraudzījušies progresīvās valsts darbinieku arodbiedrības. Tas mūsu arodbiedrībām būs atbalsts turpmākās cīņās. Jāvēlas tikai, lai arī visi šie sešpadsmit tūkstoši jo drīzi kļūtu par mūsu aktīviem biedriem, kas arodbiedrību iespaidu jūtamī pavairotu, un līdz ar to sekmētu visu valsts darbinieku stāvokļa nodrošināšanu.

Apvienoto valžu lēmumi

Debessbraukšanas dienā, 9. maijā, Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības telpās sanāca progresīvo arodbiedrību valžu un aktīvo darbinieku apspriede. Nelūkojoties uz jauko pavasara dienu, biedri ieradusies kuplā skaitā. Pārspriež turpmākos soļus algu jautājumā. Uzdod sevišķai delegācijai iesniegt Saeimai kopējo memorandu. Bez tam nolemj sarīkot 13. maijā, Rīgā, Liepājā, Daugavpilī un Jelgavā visu valsts darbinieku masu sapulci, lai sekmētu algu jautājuma labvēlīgāku atrisināšanu un veicinātu neorganizēto darbinieku iestāšanos arodbiedrībās.

Memorands iesniegts

Izpildot 9. maijā pieņemto lēmumu, 10. maijā progresīvo arodbiedrību sevišķā delegācija memorandu ar 16.180 parakstiem, glītā sējumā, iesniedza Saeimas priekšsēdētājam Ār. P. Kalniņam. Priekšsēdētājs no savas puses apsoliya darīt visu iespējamo, lai sekmētu prasību labvēlīgu atrisināšanu, norādot, ka Saeima darbinieku algu prasības jau pieņēmusi un tagad jāgaida attiecīgs valdības likumprojekts.

Tajā pašā dienā delegācija apmeklēja arī Tautas labklājības

ministri V. Rubuli. Ministrs iepazīstināja delegātus ar valdības paredzētiem likumprojektiem, kuŗi patiesībā kaut cik jūtamu algu paaugstinājumu nedod.

Ministram portfeli ir arī vēl likumprojekti par zemāko darbinieku izslēgšanu no kategorijām un štatu samazinašanu, bet šo projektu lietderībai, cik varēja vērot, arī pats ministrs sevišķi netic. Delegāti sevišķi uzsvēra nepieciešamību paaugstināt zemāko darbinieku algas vismaz līdz eksistences minimumam, jo tikai tad šo jautājumu varēs uzskatīt par daudz maz nokārtotu.

Bet, šajā ziņā mums ne viena vien smaga cīņa vēl priekšā. Tāpēc pieliksim visus spēkus valsts darbinieku apziņas un aktivitātes izkopšanai!

Valsts darbinieku masu sapulču lēmumi

Pēc vairākiem gadiem atkal plaša valsts darbinieku masu sapulce. Jau labu laiku pirms sākuma nepārtraukta darbinieku straume plūst uz plašo sapulces vietu — Rīgas pilsētas jaunā tirgus galveno ēku. Sapulces nolūks: ieņemt stāvokli sakarā ar valdības jaunajiem algu projektiem, informēt neorganizētos darbiniekus un aicināt viņus stāties arodbiedrību organizēto biedru rindās. Sapulci atklāj un vada P. Zeibolts. Ar referātiem un debatēs piedalās V. Bumbērs, V. Ganšovs, H. Liepiņš u. c. Kā jau varēja sagaidīt, sapulces jaukšanas nolūkos mēģināja uzstāties arī daži kreisie, bet sapulces dalībniekos tiem nebija mazāko panākumu. Pēc „greizo“ pienācīgas atmakošanas sapulce pie vārda tos vairs nepielaida. Jādama, ka ar to viņiem pāries apetīte uz turpmāko valsts darbinieku sapulču jaukšanu.

Sapulce ar kuplo dalībnieku skaitu un vienbalsīgi pieņēmo rezolūciju noteikti apstiprināja pastāvošo valsts darbinieku vienību un cīņas sparū.

Pieņemtā rezolūcija skan:

„1929. g. 13. maija Rīgas centrālā tirgus galvenā ēkā sanākusē valsts darbinieku sapulce (pāri par 300 dalībnieku), noklausījusies progresīvo valsts darbinieku arodbiedrību pārstāvju ziņojumus un debates:

izsakot vislielāko neapmierinātību, kā par valdības vilcināšanos Saeimas 15. marta lēmuma par valsts darbinieku algu paaugstināšanas likumprojekta izstrādāšanas novilcināšanu, tāpat arī par līdzšinējiem atklātībā zināmiem valdības projektiem, kas patiesībā neparedz kaut cik jūtamu valsts darbinieku neciešamā stāvokļa uzlabošanu,

prasa, lai jaunais aīgu paaugstināšanas likums tiktu izstrādāts un pieņemts saskaņā ar Saeimas 15. marta sēdē valdībai uzdotiem principiem.

Sapulce izsaka arī visasāko protestu pret nodomu grozīt līdzšīnejo stāvokli, izslēdzot no kategorijām zemākos darbiniekus, kam demokrātiskā valstī nav ne mazākā attaisnojuma.

Atzīstot par visdrošāko ceļu valsts darbinieku dibināto prasību izpildīšanas sekmēšanai progresīvo arodbiedrību darbību, sapulce aicina visus neorganizētos, godīgos demokrātiskos darbiniekus nekavējoties stāties savu arodbiedrību — Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības, Latvijas dzelzsceļnieku savienības un Latvijas pasta-telegrafa un telefona darbinieku arodbiedrības organizēto biedru rindās, kas vienīgās noteikti aizstāv valsts darbinieku intereses.

Apsolot šīm arodbiedrībām arī turpmāk visu savu atbalstu, sapulce pilnvaro viņas spert visus nepieciešamos soļus, lai panāktu valsts darbinieku neciešamā tiesiskā un materialā stāvokļa nokārtošanu vēl šajā Saeimas sesijā.“

Līdzīgas rezolūcijas pieņemtas arī pārējās tanī pašā laikā noturētās masu sapulcēs citās lielākās pilsētās. Jāvēlas tikai, lai šie sapulču lēmumi pilnā mērā piepildītos.

J. Spura

Valdība ignorē Saeimas lēmumu

Jau vairākus gadus valsts darbinieki savu progresīvo arodorganizāciju vadībā cīnas par sava materialā stāvokļa uzlabošanu. Šī cīņa tomēr līdz šim nav devusi nekādus jūtamus panākumus, pat gluži otrādi, pateicoties pārāk straujai dzīves dārdzības pieaugšanai, valsts darbinieku realalgas noslidējušas līdz tik zemam līmenim, kā vēl nekad visos Latvijas valsts pastāvēšanas gados. Ja divus gadus atpakaļ progresīvās valsts darbinieku arodorganizācijas savās prasībās valdībai un Saeimai kā minimālo atalgojumu uzstādīja Ls 100.— mēnesī, kas pēc toreizējās dzīves dārdzības atbilda eksistences minimumam, tad tagad šī summa jau tāļu vairs nesasniedz šo minimumu, jo dzīves dārdzība š. g. aprīlī, salīdzinot ar 1926. g. caurmēru, pieaugusi par 31 proc., salīdzinot ar 1927. g. — par 27 proc.

Un tomēr, kad pirms Lieldienām Saeima uz socialdemokrātu frakcijas ierosinājumu pieņēma lēmumu, uzdot valdībai izstrādāt divu nedēļu laikā projektu par valsts darbinieku algu pa-

augstināšanu, nosakot zemākās kategorijas algu uz Ls 100.— un ieturot attiecības starp XX. un I. kat. 1:6, valsts darbinieki šo lēmumu ar lielu gandarījumu un cerēja, ka valdība to arī izpildīs.

Parlamentariskā valstī tas arī nemaz citādi nebūtu domājams, jo valstīs, kur parlamentariskās tradīcijas ciena, valdība, kas nespēj vai negrib pildīt parlamenta lēmumus, nevarētu noturēties pie valsts stūres ne vienu dienu. Pie mums, par nožēlošanu, tas ir citādi. Pagāja Saeimas noliktais termiņš, bet valsts darbiniekiem jau no 1925. g. direktoru algu likuma pazīstamais ministru prezidents H. Celmiņš, kas toreiz, kad Saeima atvēlēja 5 milj. latu valsts darbinieku algu paaugstināšanai, izdalīja šo sumu direktoriem, bet zemākiem un vidējiem valsts darbiniekiem parādīja pīgu, un ne mazāk „slavenais“ tautas labklājības ministrs Rubuls par Saeimas lēmuma pildīšanu pat ir nebij padomājuši.

Formas pēc, kad Saeima pēc Lieldienu brīvdienām atjaunoja savas sēdes, valdība lūdza pagarināt termiņu valsts darbinieku algu paaugstināšanas projekta izstrādāšanai līdz 15. maijam. Tuvoties 15. maijs, bet Saeimas lēmuma pildīšanai vēl nekas nav darīts un viss lielais valsts darbinieku vairums ir pārliecināts, ka reakcionārā Celmiņa valdība šai ziņā arī neko nedarīs.

Palīdzēsim Rubuļa kungam mazliet parēķināt, ko šī Saeimas lēmuma dzīvē izvešana dotu valsts darbiniekiem un cik daudz līdzekļu prasītu no valsts kases.

Par valsts darbinieku atalgojumu pie Ls 100.— minimuma un attiecībām starp XX. un I. kat. 1:6 esam jau rakstījuši „Valsts Darbiniekā“ Nr. 3 no 1927. g. Sarindojot pie šīm attiecībām un XX. kategorijas algu normas Ls 100.— visu pārējo kategoriju algas ģeometriskā progresijā, dabūsim sekošas sumas latos:

I. kat. 600, II. — 546, III. — 497, IV. — 452, V. — 411, VI. — 374, VII. — 341, VIII. — 310, IX. — 282, X. — 257, XI. — 234, XII. — 213, XIII. — 193, XIV. — 176, XV. — 160, XVI. — 146, XVII. — 133, XVIII. — 121, XIX. — 110 un XX. — 100.

Ja arī izvestu šīs algu normas dzīvē, tad valsts darbinieku stāvoklis, salīdzinot pat ar pēdējo vispārējās algu revīzijas momentu 1923. g. 1. aprīlī, nemaz nebūtu tik spidošs. **Dzīves dārdzība š. g. aprīlī, salīdzinot ar 1923. g. aprīlī, ir cēlusies par 73 proc. un valsts darbiniekiem, lai viņi par savu algu tagad varētu nopirkt tikpat daudz kā 1923. g. aprīlī, vajadzētu saņemt sekošas algu normas latos:**

I. kat. 622.80, II. — 605.50, III. — 588.—, IV. — 519.—, V. — 467.10, VI. — 432.50, VII. — 397.90, VIII. — 335.62, IX. — 297.56, X. — 252.58, XI. — 224.90, XII. — 193.76, XIII. — 176.46, XIV. — 162.62, XV. — 150.51, XVI. — 138.40, XVII. — 128.02, XVIII. — 119.37, XIX. — 110.72 un XX. — 103.80.

Kā redzam, valsts darbinieku materialais stāvoklis visā visumā nemaz nebūtu pie mūsu pievestām algu normām labāks kā 1923. g., lai gan neviens no Celmiņa un Rubuļa „gudrajiem“ līdz šim nav iedrošinājies apgalvot, ka 1923. g. valsts darbinieki bijuši pārāk labi atalgoti. 1923. gada algu normas taču tāpat izstrādāja zemnieku savienības vadība, kas sleivišķu labvēlību valsts darbiniekiem nekad nav izrādījusi.

Arī algas pielikums katrai atsevišķai kategorijai nemaz nebūtu tik pārāk liels. Aprēķinot valsts darbinieku atalgojumu pēc tagad pastāvošiem noteikumiem, ieskaitot dzīvokļa naudu, 13. mēneša algu un vienreizējo pabalstu, mēs dabūnam katrai kategorijai sekošas sumas latos:

I. kat. 740, II. — 666, III. — 592, IV. — 493.33, V. — 419.33, VI. — 370, VII. — 320.67, VIII. — 259, IX. — 227, X. — 190, XI. — 165.33, XII. — 143.13, XIII. — 130.80, XIV. — 120.93, XV. — 112.30, XVI. — 103.67, XVII. — 96.27, XVIII. — 90.10, XIX. — 83.93 un XX. — 79.—.

Ievedot jaunās algu normas un reizē ar to likvidējot dzīvokļu naudas, 13. mēneša algu un vienreizējo ikgadējo pabalstu — Ls 60.—, vajadzētu uz katru kategoriju piemaksāt sekošas sumas latos:

XX. kat. 21.—, XIX. — 26.07, XVIII. — 30.90, XVII. — 36.73, XVI. — 42.33, XV. — 47.70, XIV. — 55.07, XIII. — 62.20, XII. — 69.87, XI. — 68.67, X. — 67.—, IX. — 55.—, VIII. — 51.—, VII. — 20.33 un VI. — 4.—.

Kā redzams, vislielāko algu paaugstinājumu saņemtu X., XI., XII. un XIII. kategorijas, kas līdz šim visvairāk apietas.

Pazemināt algas nāktos:

I. kat. par Ls 140.—, II. — 120.—, III. — 95.—, IV. — 41.33 un V. — 8.33.

Pareizino katras atsevišķas kategorijas algu pielikumu uz attiecīgas kategorijas darbinieku skaitu 1928. g. 15. aprīlī (skat. Latv. statistisko gada grāmatu 1927. g.), redzēsim, ka caur algas pielikumu valstij būtu jāpiemaksā katru mēnesi sekošas sumas latos:

XX. kat. — 91.938, XIX. — 66.348,15, XVIII. — 60.409,50, XVII. — 127.049,07, XVI. — 140.154,03, XV. — 154.977,30, XIV. — 65.368,09, XIII. — 139.639, XII. — 134.290,14, XI. — 102.730,32, X. — 45.158, IX. — 34.925, VIII. — 23.664, VII. — 11.733,40 un VI. — 384.—. Kopā mēnesī Ls 1.198.768,60; gadā — Ls 14.385.223,20.

Caur algu pazemināšanu augstākām kategorijām valsts ietaupītu uz:

I. kat. — 1960, II. — 960, III. — 3610, IV. — 1239,90 un V. — 416,50; kopā mēnesī — Ls 8.186,40, gadā — Ls 98.236,80.

Caur jauno algu normu ieviešanu valstij tā tad vajadzētu piemaksāt darbiniekiem, kas naņem atalgojumu pēc vispārējām algu kategorijām Ls 14.286.976,40.

Ārpus šīm kategorijām valsts algo vēl 12.361 darbinieku, no tiem 8376 strādniekus; ja caurmērā katram no šiem darbiniekiem atalgojumu paaugstinātu par Ls 21, tas prasītu no valsts Ls 259.581.— mēnesī, jeb Ls 3.114.972.— gadā.

Pavisam algu paaugstināšanai civilresoru darbiniekiem būtu nepieciešami Ls 17.401.948,40 gadā. Kaŗa resora darbiniekiem algu paaugstināšanu varētu it viegli izvest ar paŗa resora budŗeta līdzekļiem, kuŗi tā jau pāŗāk plaŗi. Ja reizē ar to izpildītu arī valsts darbinieku prasību pēc vienādām ģimenes piemaksām — Ls 25.— mēnesī uz katru ģimenes locekli, tas prasītu katru mēnesi sekoŗu sumu piemaksu:

XX. kategoriju darbinieku ģimenes locekļiem katram pa Ls 13.—, kopā Ls 226.928.—; XIII. kat. — pa Ls 12.76, kopā 31.810.68; XII. — 11.56, kopā 28.322; XI. — 9.40, kopā 18.311.20; X. — 7.—, kopā 6853; IX. — 3.40, kopā 3148.40; I.—VIII. — pa Ls 1.—, kopā Ls 2064.—; pavisam Ls 459.267.28 mēnesī, jeb — Ls 5.511.207.36 gadā.

Pavisam valsts darbinieku prasību izpildīšana no valsts prasītu Ls 22.913.155,76.

ŗos līdzekļus valdībai pie labas gribas sagādāt būtu diezgan viegli, jo valsts budŗets ikgadus realizējas ar 10—15 milj. latu lielu atlikumu, tā tas bij pat pagājuŗā saimnieciskās krīzes un plūdu postā gadā. Miljoniem latu ir aizgājuŗi uz nekad neatgrieŗanos un vēl turpina plūst no valsts kŗeses daŗādu koalīcijas studentāju veikalos. Lai aprakstītu visas valdoŗo partiju panamas, būtu nepiecieŗams sarakstīt vairākas drukas loksnes biezas grāmatas. Bet, liekas, nav nekādas cerības pāŗliecināt Celmiņa val-

dibu ar datiem un cipariem, nav nekādas cerības, ka šī valdība kaut cik respektēs Saeimas lēmumu par valsts darbinieku algu paaugstināšanu, nav arī nekādas cerības, ka tie Saeimas deputāti no tā saucamo „demokratisko“ un „progresīvo“ centru un bloku vidus, kas ievēlāti ar daļu no valsts darbinieku balsim un kas neuzdrošinājas atklāti uzstāties un balsot pret socialdemokrātu frakcijas priekšlikumu par valsts darbinieku algu paaugstināšanu, palīdzēs sargāt Saeimas prestižu un spiedīs viņiem tik mīlo reacionārāko no visām valdībām pildīt Saeimas lēmumu.

Vienīgie noteiktie valsts darbinieku interešu aizstāvji Saeimā — socialdemokrāti ir pārāk lielā mazākumā, lai viņu cīņa par valsts darbinieku stāvokļa uzlabošanu gūtu panākumus.

Tāpēc ir pēdējais laiks, lai valsts darbinieki atmestu savu pasivitāti un miegainību, atmestu visas cerības uz valdošo kungu žēlastību, kas vienmēr par valsts darbinieku taisnīgām prasībām ir pratuši tikai nīrgāties, un uzsāktu visenerģiskāko cīņu par sava stāvokļa uzlabošanu. Progresīvās valsts darbinieku arodorganizācijas jau 13. maijā sasauca plašas protesta sapulces pret valdības nepielaižamo rīcību Saeimas lēmuma ignorēšanā attiecībā uz valsts darbinieku algu paaugstināšanu. Ar šīm sapulcēm tomēr vien, kā liekas, nepietiks.

Nekavējoši būs jāķerās pie daudz asākiem cīņas līdzekļiem, kuŗi arī varēs dot ātrus un reālus panākumus tikai tai gadījumā, ja valsts darbinieki būs vienoti kā organizēts spēks, ar kuŗu pat **Celmiņš būs spiests rēķināties.** Tāpēc vispirms katram valsts darbiniekam, kas to līdz šim nav izdarījis, jāiestājas savā arodbiedrībā. **Tiem 16.000 valsts darbinieku, kas parakstījuši kopējo memorandumu Saeimai, ja ne šodien, tad rīt jābūt arodbiedrības biedriem.** Jau šis skaits dos iespēju arodbiedrību pārstāvjiem runāt ar ministru prezidenta kungu daudz stingrāku un kategoriskāku valodu un šis kungs tad neuzdrošināsies noraidīt valsts darbinieku prasības, ko atbalsta arī Saeimas vairākums ar savu lēmumu. Varam būt droši, ka tādā gadījumā arī dažādie pseidodemokrāti Saeimā neuzdrošināsies nodot valsts darbinieku intereses un nepieļaus valdībai ignorēt Saeimas lēmumu.

Tikai pulcējoties savā arodbiedrībā, mēs panāksim sava materiālā stāvokļa uzlabošanu un jutīsimies kā īstas demokrātiskas valsts darbinieki, kam jābūt arī par demokrātijas un parlamentārisma drošākiem sargiem.

Valsts Darbinieki!
Abonejat un lasat „Valsts Darbinieku“!

Ed. Raimunds.

Pirmais maijs

Nebij tā vienkārša pastaigāšanās pa Rīgas ielām, kuŗā dalību ņēma tūkstoši un atkal tūkstoši.

Ne.

Tā bij darba tautas demonstrācija. Demonstrācija pirmā maija svētkos. Kad visu zemju darba ļaudis izcilus pastrīpo savu solidaritāti cīņā par mieru, par brālību, par tautu sadarbību, par taisnību, par vienlīdzību.

Bet ne to vien.

Kā fabrikas mašīnu troksnī smago veserī cilājošais, tā kanceljas šaurajās sienās spalvu pa papīru vadošais — abi tie pirmā maijā draudzīgi blakus viens otram soļoja un kopēji sauca:

„Mēs, kas ražojam vērtības; mēs, melnā darba darītāji; mēs, cementcietais pamats Latvijas demokrātiskai republikai, — mēs vēl šodien esam paberņu lomā. Trūkums un raizes mūsu pastāvīgie viesi; patvara un patvaļa vēl vienmēr mūs brīvi; korupcija, valsts apzagšana vēl pilnos ziedos; nacionalisms, valstiskums, reliģija vēl vienmēr tiek izlietoti kā priekšturamās bruņas cīņā pret visu, kas dzīvi ved likumības, progresā, mierīgas attīstības gultnē.“

Bet tālāk šī organizētā, disciplinētā, divpadsmit tūkstošus lielā ļaužu masa stundu un astoņas minūtes garajā gājienā biedinoši lika jaust:

„Mēs esam spēks, kas gadiem ilgi apziņā un cīņās rūdīts; mēs esam spēks, kas kājām mīto taisnību ar varu varam augšā celt; mēs esam spēks, kas netaisnību drupās triec!“

Bet ielu malās, uz trotuariem, pie dzīvokļu atvertiem logiem, stāv desmiti tūkstoši citu ļaužu. To vidū ir tipi ar papildinību un trulu ziņkārību izteicošiem ģīmjiem; vietvietām redzamas arī fabrikas dūmos kvēpušas sejas ar kaunīgi uz zemi nolaistām acīm; manāms viens, otrs desmits arī to, kuŗi nāk gan no strādnieku rindām, bet kuŗu acis komunisms iekaisījis neprāta naidu; kā nevieta iekļuvis, skatītāju puli neomulīgi jūtas valsts darbinieks — Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības biedrs, ar neizšķirtu vēl jautājumu uz lūpām: vai mana vieta nav gājiena slēgtās rindās, bet ne še, ielas malā, kur sekla ziņkārība ar aklu naidu draudzīgi stāv blakus? Mantīgās pilsonības zieds un viņas centienu paudēji — apdzērušies studenti ar krāsotām bantēm ap galvu un krūtīm, automobili drāžas gar gājieni un aizsmakuši ķērc savu himnu „Apsēgloju melnu kuili“; tiem

jūsmīgi no atvērtiem logiem aplaudē kungi ar „Latvi“ rokās un ar „bimbuli“ pie krūtīm.

Bet stundu un astoņas minūtes gaŗais gājiens braŗā gaitā virzas uz priekŗu, līdz nonāķ 1905. gada vēsturisko atmiņu bagatāķ Griziņķalnā.

Traucēt, pat izjauķt pirmā maiķa svēķkus — ņo grūķto uzdevumu mūsmāķu komunistiem bij uzliķuŗi Maskavas komunisti. Kaut dūŗīgi tie arī „starāķās“, kaut sirsnīgi to arī vēlēķas un moraliski pabalstīķa komunistu sabiedrotie no melno kraukļu lēķera, — tomēr izdoties tas viņiem neizdevās. Jo strādnieķu sargi stāvēķa savās sargu vietās. Salauzuŗi naciķu huļķiganismu divi, trīs gadi atpakaļ, strādnieķi atrod sevī pietieķoŗi spēķa savaldīt arī komunistu huļķiganismu. — Svēķķu gaitu traucēt ne-spēķa arī lietus. Pat mazos sarkanos pionierus un pionieres tas nevarēķa nelaikā aizdzīt uz māķu. —

Ne Riķas darķa tauta vien svinēķa pirmā maiķa svēķkus. Tos svētīķa visā Latvīķas demokratiķķā republikā. Visur tur, kur strādnieķība un darķa inteliķēnce sadevuŗas rokas kopēķā ciņā par mūsu demokratiķķās republikas sargāŗanu, par labāķu, gaiŗāķu nāķotni.

Kas tad rīķoķa ņos svēķķus? Latvīķas socialdemokratiķķā strādnieķu partīķa un Latvīķas arodbiedrību centralbiroķs. Tas pats centralbiroķs, kuŗā ķā pilntiesīķs loceķlis ieiet arī mūsu — Latvīķas valsts darbinieķu arodbiedrība. Bet mūsu arodbiedrības karogs ņais svēķķos stāvēķa satīts biedrības telpās, mūsu arodbiedrības biedri ķā tādī gāķienā nepiedaliķās. Kauns atzīties, kauns citiem to teikt. Nav vieģli izjust koleģu dzelzsceļnieķu un pastnieķu nosodoŗu pāŗmetumu pilnus skatus. Viņī, dzelzsceļnieķi un pastnieķi, savu pienāķumu apziņā nesalīdzināmi augstāķ par mums stāv. Viņī piedaliķās. Vai tadēļ viņī mazāķ nacionāli, mazāķ valstiski? Vai baiķes un kauns mums blakus soļot tiem algota darķa ļaudīm, pāŗ kuŗiem plīvo Latvīķas socialdemokratiķķās strādnieķu partīķas sarkanais karogs? Taļāķ. Vai ņī partīķa nav tā vienīģa, kuŗa vienmēr un visur ir aizstāvēķusi arī valsts darbinieķa intereses? Un vai ņī partīķa nav tā, kuŗai vienīģi mums, sīķajiem un vidēķjiem valsts darbinieķiem, jāpateiķas par tiem nedaudzajiem un nelielajiem ieguvumiem materiālā un tiesiķķā stāvokļa uzlaboŗanā, kuŗī ņai partīķai rautin ir bijuŗi jāizrauj no „nacionāli un valstiski“ domāķoŗām pilsoņu partīķām?

To nedrīķstam aizmirst. Un tadēļ neaizmirsīsim arī to, ķa ņis partīķas enerģīķa mūsu aizstāvēŗanā augs proporcionāli mūsu ideīķķam un moralīķķam pabalstam, ķo sniedzam un snieģsim ņai partīķai viņas turpmāķās ciņās.

K. Linde

Mūsu biedri, kas domā par pakalpalicējiem

Ja melnai reakcijai kāpjot varas augstumos, mūsu, progresīvo, arodbiedrību biedru skaits vairojas, tad tā ir vislabāka liecība, ka stiprs mūsos ir vēl veselais saprāts. Un ne jau nu mūžīgi triunfēs ļaudis, kas vakaros guldamiem un ritos celdamiem par to vien sapņo, kā platāku un dziļāku izrakt kapu demokratiskai republikai. Demokratisma uzvaru cer un jūt arī algotā darba valsts mazie un, pa daļai, arī vidējie strādnieki. Un tādej cietāki savās arodbiedrībās kopā spiežas.

Kā Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības darba loku plašāki plētošs faktors ir arī Bēru fonds. Iesācis darbību pag. gada 22. novembrī ar 32 dalībniekiem, š. g. 28. aprīļa ārkārtējā sapulcē fonda valde jau varēja ziņot, ka dalībnieku skaits ir 408, bet kase uzrāda Ls 928.37 lielu bilanci. Tas tad, kad arodbiedrības provinces nodaļas devušas ir tikai 84 dalībniekus, kamer Rīga viena pati — 324. Un province devusi tik maz tādej, ka fonda darbība uz provinci attiecināta tikai ar februāra mēneša beigām; arī tādej, ka pēc 1. aprīļa dalībniekos varēja iestāties ne vecāki par 45 gadiem. Tagad šis šķērslis novērsts: līdz 31. augustam iestašanās fondā vecums neierobežo, bet pēc tā — visiem, kam vairāk par 50 gadiem, fonda palīdzība būs liegta, t. i. fondā vairs nevarēs iestāties.

Valdes sniegtie sapulcei skaitļi rada trīs interesantas gleznas:

I. Fonda dalībniekos sastāv šādu arodbiedrības nodaļu biedri: 1) Rīgas — 324, 2) Jelgavas — 32, 3) Liepājas — 29, 4) Jekabpils — 8, 5) Bauskas — 8, 6) Talsu — 4 un 7) Rēzeknes, Daugavpils un Aizputes pa 1; pavisam — 408.

II. Pēc resoriem, kušos fonda dalībnieki strādā, skaitļi ir šitādi: 1) finansu — 163 (muita — 92, ostas valde — 31 un pārējie — 40), 2) tieslietu — 105 (cietumu darbinieki — 82, pārējie — 13), 3) tautas labklājības — 42 (to starpā slimnīcu darbinieki — 32), 4) satiksmes — 36, 5) iekšlietu — 19, 6) zemkopības — 18, 7) izglītības — 13, 8) pārējos resoros — 9; kopā 405. Pārējie 3 dalībnieki ir privatpersonas — Rīgas nodaļas biedrenes-veicinātājas (mirušo dalībnieku atraitnes 2, bet treša — dalībnieka sieva).

III. Dalībnieku un viņu ģimenes locekļu vecumu rāda sekoša tabele:

Skaitis	Vecums — gadi	Dalībnieki				Ģimenes locekļi								P a v i s a m
		Vīrieši	Sievietes	Veicinātāji	Kopā	Sievas	Bērni			Vecāki			Kopā	
						Sievas	Dēli	Meitas	Kopā	Tēvi	Mātes	Kopā	Kopā	
1—5	—	—	—	—	—	—	16	22	38	—	—	—	38	38
6—10	—	—	—	—	—	—	40	48	88	—	—	—	88	88
11—15	—	—	—	—	—	—	30	38	68	—	—	—	68	68
16—18	—	—	—	—	—	—	40	33	73	—	—	—	73	73
20—25	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
26—30	7	3	—	10	8	—	—	—	—	—	—	—	8	18
31—35	31	9	—	40	25	—	—	—	—	—	—	—	25	65
36—40	25	8	—	33	39	—	—	—	—	—	—	—	39	72
41—45	34	6	—	40	61	—	—	—	—	—	—	—	61	101
46—50	62	6	1	69	53	—	—	—	—	—	1	1	54	123
51—55	72	5	1	78	54	—	—	—	—	—	2	2	56	134
56—60	64	2	1	67	29	—	—	—	—	1	10	11	40	107
61—65	38	3	—	41	15	—	—	—	—	—	5	5	20	61
66—70	18	—	—	18	11	—	—	—	—	4	11	15	26	44
71—75	10	—	—	10	3	—	—	—	—	3	19	22	25	35
76—80	2	—	—	2	1	—	—	—	—	2	12	14	15	17
81—85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	6	6
86—90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5	5	5
91—95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	3	3
Kopā	363	42	3	408	300	126	141	267	14	70	84	651	1059	

Ieskatoties dziļāk augšējās skaitļu veidotās ainās, tālāk mēs lasām, ka pašpalīdzības sajūta visredzamāki attīstījusies pašu zemāko kategoriju un augstāku vecumu sasniegušu darbinieku vidū. Dalībnieku lielā puse (216) ir vecāki par 50 gadiem, kamēr 71% (292 dalībnieki) algu saņem pēc 17.—20. kategoriju likmēm. Tie ir ļaudis, ar kuriem priekšniecībai visvieglāk izreķināties un kuriem visātrāk var piekerties. Bet tie ir arī ļaudis, kuri nav aizmirsuši, ka taisni Latvijas valsts darbinieku arodbiedrība, iedama roku rokās ar progresīvajām dzelzsceļnieku un pastinieku arodbiedrībām, ir tā, kas jēl cik nēcik panākusi viņu stāvokļa uzlabošanu un panākt to daudz plašākos apmēros strādā nenoguruši. — Miršanas gadījumā izsniedzamais pabalsts (300 latu — fonda dalībnieka, bet 150 latu — ģimenes locekļa nāves gadījumā) ir pierādījums pats par sevi, ka katra nemantīgā valsts darbinieka pienākums pret sevi un saviem piederīgiem ir — nekavējoties iestāties Bēru fondā. Bet tiem, kuri vēl nav Lat-

vijas valsts darbinieku arodbiedrības biedri, par tādiem iepriekš jātop, jo fonda dalībniekos iekļūt tiesības vienīgi šīs biedrības biedriem.

Bēru fonda ārkārtējā sapulcē

28. aprīlī, dalībnieki apsprieda, galvenā kārtā, jautājumu par instrukcijas grozīšanu. Citu pantu grozīšanu neatzīstot par vajadzīgu, sapulce nolēma instrukcijas (sk. „Valsts Darbinieks“ š. g. Nr. 2) 4. panta piezīmi izteikt šādi:

„Sākot ar 1929. g. 1. septembri, fonda dalībniekos var iestāties personas ne vecākas par 50 gadiem.“

Tā tad, līdz š. g. 31. augustam (šo dienu ieskaitot) dalībniekos var iestāties kuņš katrs Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības biedrs, neskatoties uz viņa vecumu. Tas jāievēro sevišķi tiem darba biedriem, kuņi mūža ceļa lielāko gabalu jau nostaiģājuši un kuņu acis neviļus, kā zagšus, pa reizei jau sāk mest skatu uz kapsētas pusi. Ar to, protams, nav teikts, ka zaļoksniņim — jaunietim-tei un spēka gados darba nastu nesošam biedrim Bēru fonds jāignorē, nē: nedomādams nemaz par miršanu, viņš jau tagad var uzkrāt pieklājīgai apbedīšanai nepieciešamo kapitālu. Jo: „Dalībnieki, kuņi fondā sastāvējuši 20 gadus, no tālākām nomaksām ir atsvabināti“ (instr. 7. panta 2. piezīme).

Fonda valdes sekretars sniedza ziņas par dalībnieku un viņu apgādājamo ģimenes locekļu vecumu (sk. atsev. rakstu šai burtnīcā), kamēr kasieris ziņoja par kases stāvokli. Bilance uz 28. aprīlī — Ls 928.37. —ts.

Attiecībā uz iestāšanos Bēru fondā,

fonda valde lūdz provinces nodaļas biedrus, kuņi vēlas kļūt par fonda dalībniekiem, ievērot: pieteikums — reģistrācijas kartiņa līdz ar Ls 2.50 lielu iemaksu fonda valdei iesūtāma caur arodbiedrības nodaļu, kuņā kandidāts skaitās par biedri. Pieteikumā jāuzrāda biedru kartes Nr.

Tas vajadzīgs tādej, lai fondā kļūdaini netiktu uzņemtas personas, kas nemaz nav Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības biedri. —

Fondā ieskaitīto dalībnieku grāmatiņas saņemamas birojos pret 50 santīmu samaksu.

Fonda valde

Bēru fonda dalībnieku ievēribai

Sakarā ar fonda dalībnieka R. V a s k a sievas nāvi, Bēru fonda valde uzaicina dalībniekus iemaksāt valdes birojā — Rīgā, Merķeļa ielā Nr. 21, dz. 1, vai vietējo nodaļu valdēs — Ls 0.50 apbedīšanas pabalsta.

Fonda valde

Krāj-Aizdevu sabiedrība „Valsts Darbinieks“

attīstās sekmīgi un jau pirmā mēneša darbības laikā tā uzrāda labus panākumus. Jāvēlas tikai, lai biedri jau laikus iestātos krāj-aizdevu sabiedrībā, bet nenogaidītu līdz tam laikam, kad tiem jau vajadzīgs aizņēmums. Sevišķi tas jāņem vērā pirmajā laikā, kamēr kases līdzekļi vēl nav nekādi plašie. Par sabiedrības līdzšinējo darbību vislabāko liecību nodod pirmā mēneša bilance. Patlaban sabiedrībā iestājušies ap 150 biedru, no kuriem viena trešdaļa jau saņēmusi aizdevumus.

Bilance uz 1. maiju 1929. g.

AKTIVS.

1. Kase	Ls	332,11
2. Tekoši r-ni un noguldījumi	„	529,38
3. Aizdevumi pret galvniekiem	„	6290.—
4. Inventars	„	55,70
5. Tekoši izdevumi	„	80,66
6. Augļi par noguld. un aizņēm.	„	28,66
7. Pārējošās sumas	„	4,50
	Ls	7321,01

PASIVS.

1. Kapitali:		
a) pamata (paju)	Ls	1343.—
b) rezerves	„	50,40
2) Tekoši rēķini	„	1544,81
3. Noguldījumi uz nenoteiktu laiku	„	2603,30
4. Rediskontēti vekseli	„	1290.—
5. Augļi par aizdevumiem	„	185,90
6. Pārējošās sumas	„	102.—
7. Iestāšanās nauda	„	201,60
	Ls	7321,01

Krāj-Aizdevu sabiedrība „Valsts Darbinieks“

ārkārtējā pilna biedru sapulce notiks š. g. 3. jūnijā, plkst. 18, Rīgā, Merķeļa ielā 21.

Dienas kārtība:

1. Sapulces darbinieku velēšanas.
2. Valdes, padomes un revīzijas komisijas ziņojumi.
3. Instrukciju apstiprināšana.
4. Iestāšanās kredītiestādēs un kredīta pieprasījumi.
5. Biedru sapulču izziņošanas kārtības noteikšana.
6. Dažādi jautājumi.

Valde

LATV. VALSTS DARBINIEKU ARODBIEDRĪBA

Darba laika jautājumā tiesu iestādēs

Centrālā valde, uz Jelgavas u. c. nodaļu ierosinājumu, bija iesniegusi prasību tieslietu ministrim, pielīdzināt darba laika ziņā tiesu iestāžu darbiniekus citu resoru iestāžu darbiniekiem, kuŗi, strādājot kanceļjās, nobeidz darbu sestdienās plkst. 13, bet atiecīgu priekšsvētku dienās plkst. 12.

Tieslietu ministris, ar savu š. g. 26. aprīļa rezolūciju, arodbiedrības iesniegumu atstājis bez sekām, kā to paziņo tieslietu ministrijas departaments.

RĪGA

Sezonas slēgšanas vakars

Rīgas nodaļas kultūras komisijai, 27. aprīli, izdevās labāki par visiem iepriekšējiem. Dr. Orientācija vieglais fars, reljefi izceļot visiem tik labi pazīstamā birokratisma untumus, deva ļoti

Dramatiskās studijas dalībnieku grupa sezonas slēgšanas vakarā

pateicīgu vielu mūsu aktieriem. Šķiet, ka taisni ar šādiem, pēc formas un satura laikam piemērotiem uzdevumiem mūsu dramatiskā studija vislabāk attaisnos savu uzdevumu. Tāpēc rudenī gaidīsim turpmākus mēģinājumus uzsāktā virzienā.

Vēl attiecībā uz darba laiku. Pašlaik 2 nodaļas apkalpo trīs maiņas nodaļnieku, kuņiem ir ļoti ilgs un neērts darba laika sadalījums, ar 4 stundas ilgu pusdienas pārtraukumu. Tas novēršams, nozīmējot uz katru nodaļu pa 2 maiņām nodaļnieku, kas pilnīgi iespējams tagadējo štatu robežās.

Pēdīgi, centralciētuma darbnīcu uzraugiem darba laiks normējams tādā veidā, lai viņi netiktu virs parastām 10 stundām nodarbināti vēl papildam steidzošu pasūtījumu gadījumos, kuņiem gan ir pastāvīgs un ilgstošs raksturs; darbs ieilgst līdz vēlai naktij. Bez tam darbnīcu uzraugi tiek nozīmēti arī svētdienās un svētku dienās izpildīt citus pienākumus, kas turpmāk novēršams. Visas šīs nenormalās parādības pie labas gribas ir iespējams novērst jau tagadējos apstākļos.

Ja apģerbu jautājumu varētu uzskatīt par puslīdz nokartotu, tad to nevar sacīt attiecībā uz apaviem, kuņi izsniegti pēdējo reizi 1926. gadā. Tāpēc apavi būtu izsniedzami atkal šogad visdrīzākā laikā.

Daudz netaisnības ir tai sadalījumā, kāds pieņemts attiecībā uz gratifikācijām par virspeļņu no ieslodzīto darbnīcām. Ja jau tās izsniedz vienīgi tiem darbnīcniekiem, kuņi veicina šīs virspeļņas radīšanu, tad nekādā ziņā no šo darbnīcnieku skaita nebūtu izslēdzami cietumu uzraugi, kuņi visvisādā sekmē darbu kārtīgu norītešanu, tāpat arī darbnīcu kuņieri, kuņi nogādā pasūtījumus, iekasē pat naudu par tiem u. t. t. Katrā ziņā šie darbnīcnieki ne mazāk sekmē šīs virspeļņas radīšanu, kā piem. kāda kancelejas reģistratore, kuņa gan saņem šo gratifikāciju. Taisnīgi būtu, šo gratifikāciju attiecināt uz visiem cietumu darbnīcniekiem, kā tas ir ar līdzīgām gratifikācijām muitā, pa daļai policijā u. c. resoros.

Beigās jāpiemin arī attiecīgas instrukcijas trūkums posteņa dienestam. Vispārējā instrukcija ir pārāk nepilnīga. Bieži rodas tāds stāvoklis, ka cietuma uzraugs saņem no dažādām priekšniecībām pretējus rīkojumus, kuņus tad pie vislabākās gribas nav iespējams izpildīt. Sīkaka instrukcija šādu nenormalu stāvokli novērstu.

No visa aprakstītā izrietošās prasības arodbiedrība iesniegusi attiecīgām instancēm. —s.

Valsts spirta un degvīna Rīgas noliktavas strādnieku un strādnieču algu jautājumā nodokļu departaments, uz arodbiedrības iesniegumu, paziņojis, ka neatrod par iespējamu griezties ministru kabinetā vēlreiz ar lūgumu par valsts degvīna Rīgas noliktavas strādnieku un strādnieču algas paaugstināšanu, jo analogiskos gadījumos šādi iesniegumi, kas ir pretēji ministru kabineta lēmumiem, noraidīti. Klāt pielikts izraksts no ministru kabineta š. g.

5. februāra sēdes protokola, no kura redzams, ka uz satiksmes ministra priekšlikumu tiek uzdots visiem resoriem turpmāk, stājoties pie algu normu revidēšanas, savus priekšlikumus un projektus obligatoriski iesniegt Tautas labklājības ministrijai — piešķiršanai normām, kādas pastāv citos valsts uzņēmumos un privātā tirgū. Lieta tā, ka Tautas labklājības ministrija, kā mēs to savā laikā ziņojām, bija devusi nelabvēlīgu atsauksmi attiecībā uz algu paaugstināšanu degvīna noliktavas strādniekiem un strādniecēm. Arodbiedrība nolēma šai jautājumā no jauna griezties pie ministru kabineta.

◆◆◆◆◆ JELGAVA ◆◆◆◆◆

Jelgavas nodaļa biedru vakaru rīko sestdien, 25. maijā, plkst. 20, Katoļu ielā 8/10. Vakarū ar referātu ievadis c. valdes loceklis H. Liepiņš. Pēc tam muzikāli priekšnesumi un viesīga sadzīve.

◆◆◆◆◆ LUDZA ◆◆◆◆◆

Ludzas nodaļas darbībā pēdējā laikā manāma liela rosība. Sakarā ar parakstu vākšanu arī vairāki biedri nākuši klāt. Parakstu vākšanu nodaļa izdara Ludzā un ārpus tās. Pavisam nodaļa savākusi 137 parakstus, no tiem ārpus Ludzas savākti 40 paraksti. Kopējā skaitā ietilpst 86 nebiedru paraksti. Atzīmējama ļoti in-

Ludzas nodaļas valde un revīzijas komisijā 1926. g.

No kreisās: E. Viļums, E. Rozens, A. Bachuss, A. Rakmanis, J. Neimanis, J. Kalniņš un E. Jaunzems

teresanta parādība. Nodaļas biedri bez iebildumiem parakstīja prasību loksnes, bet ar nebiedriem gan tik labi nesekmējās. Bet tagad, kad parakstu vākšana jau pabeigta, taisni tie valsts darbinieki-nebiedri, kuri nav devuši parakstus, — visvairāk in-

skaitis valsts darbinieku slimo ar nervu slimībām. Valsts darbinieku ārsti visus savus pacientus šados gadījumos sūta uz pilsētas slimnīcas ambulanci pie Dr. Ziberta, bet pēdējais nespēj apmierināt valsts darbinieku vajadzības. Lidzekļi, kuņus valsts šādā kārtā izdod, maksājot par nervu slimnieku ārstēšanu pilsētas ambulancē, būtu lietderīgāki izlietojami, atalgojot pastāvīgu valsts darbinieku ārstu nervu slimībās.

◆◆◆◆◆ KULDIGA ◆◆◆◆◆

Kuldīgas nodaļas dzīve paliek arvienu rosigāka. Nodaļā iestājušies no jauna 13 biedri. Biedru skaita pieaugums paredzams arī uz priekšu.

D A R B A D Z Ī V E

Atkal kāds par vēju sapratīs...

Bedīgs, bet, diemžēl, nerets notikums no Jelgavas neorganizēto valsts darbinieku dzīves:

Kluss, čakls, kaut „neatbildīgs“ darbinieks K. strādā mīrtiesā jau no janvāra mēneša. Visus līdz viņa pieņemšanai ielaistos tekošos darbus paguvus veikt, neatlaidīgi strādājot vakara darbus. (Priekšniecības ļoti iecienīts „darba racionalizēšanas“ veids!). Protams, ja būtu strādājis nevis 8—9, bet 12 stundas dienā, būtu arī nokārtojis daļu vēl vecāku lietu, bet to, būdams ģimenes tēvs, nav gan darijis. Par to nu viņam „pieķeras“ sekretāre, kuņai laikam ir cits kandidāts, nostāda ierēdņi mīrtiesnesim kā „nespējīgu“ — un lieta gatava, atlaists viņš ir.

Cilvēkam sieva un trīs bērni, ceturtais sagaidāms visdrīzākā laikā, — spiests likt lepnumu pie malas un lūgties.

Bet vai zināt, cik viņam priekšniecība nāca pretim? Viņš lūdza to paturēt valsts dienestā kaut vēl tik ilgi, kamēr sieva dzemdēs, lai, mazākais, šī izdevumu nasta nebūtu jānes bez valsts pabalsta. Bet velti: 1. maijā — marš un basta.

Nākošā instance — apgabaltiesas priekšsēdētājs — iepriekš jau attiecīgi sagatavots, viņu asi noraida.

Bez šaubām, arī augstākā instance — ministrija, pie kuņas nelaimīgais savā izmisumā esot griezies, darīs to pašu, jeb uzdos tam pašam priekšsēdētājam, „noskaidrot lietas apstākļus“. Bet ko nozīmē priekšniecības „lietas noskaidrošana“, — to gan pat visnaivākais zina!

Nabaga ierēdnītis tagad nožēlojot, ka neesot iestājies arod-

biedrībā, kuŗa būtu pielikusi pūles novērst konfliktu, bet neesot jau vēl sen dienestā, neesot jau sagaidījis...

Bet vai tu, biedri-lasītāj, nepazīsti dučiem tādu garlaicīgo? Tavš pienākums, tos nopietni brīdināt, ka vienīgā izeja šiem neorganizētiem darbiniekiem ir — nekavējoši iestāties Latvijas valsts darbinieku arodbiedrība.

Jelgaviņa.

EKSKURSIJAS UN SPORTS

Piedalīsimies ekskursijā pa Daugavu

Rīgas nodaļa savā pēdējā sēdē nolēma sarīkot svētdien, š. g. 2. jūnijā, vienas dienas ekskursiju pa Daugavas krācēm un krāšņajiem krastiem.

Ekskursantu grupa 1927. g. vasarā pie Pļaviņām, gatavojas interesantajam ceļojumam

Ekskursanti izbrauks seštdienas naktī ar vilcienu no Rīgas uz Pļaviņām. Svētdien, agrā rītā, no Pļaviņām ekskursanti pušķotās lielaiņās, pa Daugavas krācēm dosies lejup līdz Koknesei. Pa ceļam pietās pie sirmā Staburagā un citās jaukākās vietās. Vakarā no Kokneses pa dzelzceļu atgriezīsies Rīgā.

Piedalīšanās maksa ap Ls 6.50. Biedriem, kas izlieto brīvu dzelzsceļu, jāmaksā tikai ap Ls 2.50 par braucienu liellaivā. Ekskursijā jāpieteicas, iemaksājot piedalīšanās naudu, vēlākais līdz 28. maijam.

Šis ir viens no visinteresantākiem maršrutiem vienas dienas ceļojumam. To apliecinās visi tie biedri, kas šādā ekskursijā

Ekskursantu grupa 1927. g. vasarā pie Pērses ūdens krituma

piedalījās aizpagājušā vasarā. Pag. vasarā, sliktā laika dēļ, paredzētais izbraukums nenotika. Tāpēc sagaidāms, ka šogad biedri piedalīsies jo koplākā skaitā. Un mēs, kas esam šo skaisto ceļojumu izbaudījuši, un šoreiz atkal piedalīsimies, varam droši apgalvot, ka neviens šo vienas dienas ekskursiju nenožēlos. —

Nenokavējat pieteikšanos!

Tērauda kumeļu īpašniekiem

Pavasara saule un dabas atdzimšana mudināt mudina brīvas stundas pavadīt ārpus Rīgas. Starp valsts darbiniekiem cerams būs arī tādi, kuriem ir savs tērauda zirgs — motociklets. Domāju, ka būtu interesantas kopējas tērauda kumeļu īpašnieku ekskursijas, varbūt arī uz kaimiņvalstīm, ciemā pie turienes ierēdņiem. Vajadzētu arī kopīgās ekskursijās pa Latviju uzaicināt mūsu kaimiņu valstu motoristus-valsts ierēdņus. — Šādas ekskursijas sola daudz jaukuma, kādēļ — ierēdņi-tērauda kumeļu īpašnieki

— reģistrējaties savā arodbiedrībā, — mēģināsim padarīt mūsu braucienus dabā interesantus, piedalīsimies ar saviem motoriem kopējās ekskursijās, un tā gūsim iepazīšanos un daudz jauku atmiņu. Apbraukāsim mūsu pašu zemītes skaistākās vietas, jo mums tas iespējams ērti un viegli.

T. Šterns

*

Mūsu arodbiedrības Rīgas biedru starpā līdz šim zināmi četri motociklisti, ar „B.S.A.“, „Ariel“ un „F.N.“ mašīnām. Interesentiem, kas vēlētos motorratus iegādāties, šie biedri labprāt apsoļa sniegt nepieciešamos paskaidrojumus.

Red.

Ekskursijā uz Zviedriju

par mūsu arodbiedrības delegātiem c. valdes prezidijs, no nodaļu izraudzītiem kandidātiem, apstiprināja Jelgavas nodaļas valdes sekretari E. Habermani un no Rīgas — Rīgas nodaļas un c. valdes kasieri E. Bīrzgali.

Ekskursijā varēs piedalīties arī biedri uz savu rēķinu. Piedalīšanās, ja nesņemtu Zviedrijā atvieglojumus, izmaksātu ap Ls 250.—, bet atskaitot paredzētos atvieglojumus — ap Ls 150.— no personas.

F E L E T O N S

Ilze Vilperts

Vēl...

(No Brīvdotam piederošā krājuma)

Domāju, ka vienaldzīga,
cereju, ka pārtrūkusi
milas vilktā sudrabstīga:
ai, cik sevi pievilusi!

Ai, vēl sirdī nežēlīgi
vētra plosās, satikusi
tavu smaidu. Nejedzīgi
as'ras žņaudz, kad aizgājusi...

A. Saltupe

* * *

Neskumstat, draugi,
 Atverat acis, —
 Raugāties droši
 Nākotnei preti!
 Aizmirstat smeldzošo nespēka dziesmu,
 Klausāties visi, kā laikmets sit takti
 Nakotnes darbam!
 Paceļat galvas,
 Topat kā sentēvi brīvi
 Milā un ienaidā savā;
 Tverat pēc ieročiem laikmeta garā!
 Netaupāt žulti un notriecat droši
 Katru, kas protestā pretim jums stātos!
 Ziedoņa palos, kad sakustās ledus,
 Brāž viņš pār krastiem un neatzist spraišļus.
 Līdumnieks jaunais vai nolaidis rokas,
 Redzēdams sadegam ziedus un stiebrus?
 Neskumstat, draugi,
 Uzskurat sārtus —
 Nemiera domu,
 Protesta sārtus! —

Dr. Orientacijs**Cik tāļu var novest birokratija**

Viencēliena šarzs, pēc laba parauga
 (Pirmo reiz uzvests Rīgas nodaļas š. g. 27. aprīļa biedru
 vakarā)

Teicējs: Klausies nu, miļā demokratiņa,
 Cik tāļu var novest birokratija:
 Kautkur tur,
 Nudien, nevaru atcerēties, kur,
 Divas ielas uz stūra kopā mijās,
 Un stāv vislielākais departaments no vislielākās ministrijas.
 Departaments kā jau departaments, — tīrie prieki!
 Sež iekšā jauki rindās valsts ierēdnieces un valsts ierēdnieki.
 Tur rokās bruņotu spalvas kātu armiju un vilcienos drošos
 Komandē iekšā un ārā ieejošos un izejošos.
 Jaunkundzītes

Ārēst savā starpā kā īsi pirms lietus vālodzītes,
 Un sakarā ar dzīves loģisko gājienu
 Taisa ar pūderslotiņām ļoti noteiktu mājienu.
 Pa to laiku vīriešu kompanija apspriež ģimenes piemaksas
 Un smagi kritizē pensiju iemaksas.
 Departaments kā departaments — tirie prieki!
 Akurati atnāk un vēl akurātāki aiziet valsts ierēdnieces un
 ierēdnieki.

Un, lūk, kādu dienu tie atkal šķirsta aktus, —
 Dariet ko zināt, es nepārspīleju faktus! —
 Ārā ir jauka pavasara dieniņa,
 Un pie departamenta pienāk dāma glīta un tieviņa.
 Nevar jau teikt, ka būtu Venera, bet ir kautkas venerisks.
 Kas viņu ierauga, tam sirds taisās pārplīst — tik briesmīgs
 risks!

Nu, un šitā dāmiņa neiet vis kancelejā līdz barjeram,
 Bet prasa skaidrā valsts valodā taisni kurjeram:
 Dāma: „Sakāt, vai departamenta direktors ir klāt?“
 Kurjers: „Ja gan, bet viņš nepieņem labprāt.“
 Dāma: „Bet man ar viņu kautkas svarīgs runājams.“
 Kurjers: „Sakāt, kas par lietu. Es neesmu par niekiem dze-
 nājams.“

Teicējs: Nu uz reizi redz dāma,
 Ka iznāk drama.
 Saviebj stipri savu jauko ģimīti
 Un saka:

Dāma: „Es jums iedošu zīmīti.
 To jūs tūlīt direktora kungam iekšā nesiet
 Un dabūjat atbildi. Vismaz tik laipns esiet.“

Teicējs: Neko darīt. Kurjeram jānes viss kas,
 Viņš paņem zīmīti un atver durvis direktoriskas.

Direktors: „Kas ir? Ko nu atkal grib?“

Teicējs: Direktors iekšā rēc, un acis zib.

Kurjers: „Man iedeva vienu papīrīti
 Un prasa steidzīgu atbildi.“

Direktors: „Nu, nevienu jau tūlīņ neķers trieka!
 Aiznes pie kancelejas pārvaldnieka.“

Kurjers: „Bet man lika nodot, direktora kungs, taisni jums
 rokās.“

Direktors: „Ak, netraucejāt taču! Kā lai darbs sokas!
 Es laikam te tas noteicējs esu?“

Kurjers: „Ak, ko nu es! Es... nesu.“

Teicējs: Un nomurminājis:

Kurjers: „Te katra izrunāšanās lieka.“
 Teicējs: Kurjers iet pie kancelejas pārvaldnieka.
 Kancelejas pārvaldnieks: „Kas nu? Vai mani kāds steigīgā lietā pras?“
 Kurjers: „Nē, Dievs pas!
 Te no direktora kunga viens papīrits.“
 Kancelejas pārvaldnieks: „Papīrits? Bet vai ar to kancelejā viss jau nodarīts?“
 Kurjers: „Nē, tas nāk pagaidām taisni no āra.“
 Kancelejas pārvaldnieks: „Nu tad aiznesiet pāri pretim pie sekretāra.“
 Kurjers: „Bet man lika nodot taisni jums rokās.“
 Kancelejas pārvaldnieks: „Ak, netraucējiet taču! Kā lai darbs sokas!

Es laikam te tas noteicējs esu?“

Kurjers: „Ak, ko nu es! Es... nesu.“

Teicējs: Kurjers redz, ka te lieki katri komentāri,

Un iet pie sekretāra nākošai istabai pāri.

Sekretārs: „Pie manis? Atkal prasa, vai nav kāda vieta lieka?“

Kurjers: „Nē, te jums papīrits no kancelejas pārvaldnieka?“

Sekretārs: „Papīrits?“

Bet vai grāmatās tās jau ierakstīts?“

Kurjers: „Nē, tik tālu vēl nav tās lietas.“

Sekretārs: „Nu tad pie darbveža stiepji uz vietas.“

Kurjers: „Bet man lika nodot taisni jums rokās.“

Sekretārs: „Ak, netraucējiet taču! Kā lai darbs sokas?

Es laikam te tas noteicējs esu?“

Kurjers: „Ak, ko nu es! Es... nesu.“

Teicējs: Un kurjers, gribēdams izsargāties no malda,

Iet taisni tālāk pie darbveža galda.

Kurjers: „Darbveža kungs! Cik neesmu svidis!

Ierakstīt šo papīri grāmatās būs pēdējais brīdis!“

Darbvedis: „Ierakstīt grāmatās? Nu ko tad jūs pie manis nāciet?

Ejiet reģistratūrā ar jaunkundzi, kas ved ieejošo rakstu žurnālu, runāt sāciet.

Nē, nē, nerunājiet! Es darbiem apkrauts esu.“

Kurjers: „Ak, ko nu es! Es... nesu.“

Teicējs: Beidzot nonāca kurjers pie fināla —
 Ieejošo rakstu žurnāla.

Tur sēž pavisam jauka skuķīte

Un skatās rokas somiņā, kur ielikta stikla skuķīte.

Šādai rīcībai arī ir diezgan stiprs stimulis:

Viņai rokā vismodernākais lūpu pomades zīmulis.

Jaunkundze: „Jūs pie manis?“

Kurjers: „Jā,“

Teicējs: — saka kurjers, vecais Jānis.

Jaunkundze: „Kas tad nu?“

Teicējs: Un uzsit lūpiņu.

Kurjers: „Dieva deļ, ievēdiet lūdzu žurnālā ienākušu rakstiņu.“

Teicējs: Te nu sadusmojās skuķīte, vai kā!

Jaunkundze: „Suņa dzīve! Pat apsmērēt lūpas vairs nav
laika!“

Teicējs: Tomēr izdara kārtīgi savu umurkumuru:

Uzlika ieejošo numuru

Un isos vārdos atreferēja,

Ko svarīgā papīrā salasīt spēja:

Jaunkundze (lasa): „Departamenta direktora kungam . . .
Šņukuriņ!

Manu siveniņ, manu cukuriņ!

Ak tu murmulīti,

Ziepjū burbulīti!

Netais nu dusmīgu fracīti

Un neej pēc darba spēlēt uz acīti,

Bet atnāc tai zināmā vietā pie lauvām,

Tur es tevi tā apkampšu, ka vairs nedabūs nost ar tauvām.

Pagaidām paliec vesels, mana resnā piena kanniņa!

Miljoniem skūpstu!

Tava tevi milēdama... skaistā Anniņa.“

Teicējs: Un nu ceļoja atpakaļ svarīgais papīris,

Vispirms to lasīja darbvedis,

Tad sekretars,

Tad kanceļas pārvaldnieka acu pārs

Un beidzot — ak, situācija refā! —

Tā nonāca pašā direktora kabinetā.

Direktors to sakampa: skrapš!

Un no bailēm uz reizi palika slapjš.

Vai tas nav piķis!

Uz intīmas zīmītes — ienākošais numurs! Ak tu stiķis!

Bet galvenais — iet no mutēs mutē pa visu ēku,

Kas direktora kungam pulksten 15 par dēku.

Redzi nu, miļā demokrātija,

Cik tāju var novest birokratija!

Atbildīgais redaktors un izdevējs: **Valdis Bumbērs**

Izdots Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības uzdevumā

„Latvju Kulturas“ spiestuve, Rīgā, Terbatas ielā 15/17

LATV. VALSTS DARBINIEKU ARODB-BAS

MANTU

LOTEREJA

Izloze notiks Rīgā, Merķeļa ielā 21. dz. 1. 1929. g.
9. jūnijā plkst. 9 rītā

Galvenie vinnesti: motociklets vai
Ls 1000.—, klavieres vai **Ls 700.—**,
patafons vai **Ls 100.—**, rakstamgalds
vai **Ls 100.—** un citas vērtīgas mantas,
kā: zelta pulkstens, sudrablietas,
foto aparāti, spinings u. c. vērtīgas
mantas

Kopā 600 vinnesti

Lozes dabūjamas visās arodbiedrības no-
daļās un no delegātiem

Atlikums arodbiedrības atpūtas nama izbūvei Rojā.

Loze maksā 50 snt.

Loze maksā 50 snt.

Nenokavējat iegādāties biļetes

Ja jūs vēl neesat savas arodbiedrības biedrs — tad topiet par tādu!

Un vēl šodien iestājieties **LATVIJAS VALSTS DARBINIEKU ARODBIEDRĪBĀ!**

Kas ir un ko dod Latv. valsts darbinieku arodbiedrība?

L. v. d. a-ba apvieno ap 3000 organizētu valsts darbinieku no visiem resoriem un ar savu atklāto darbību, audzinot un pulcējot godīgu un nesavtīgu demokrātisko darbinieku saimi, — ved neatlaidīgu cīņu par v. darbinieku materialā un tiesiskā stāvokļa uzlabošanu.

L. v. d. a-bas mēnešraksts „Valsts Darbinieks“ vispusīgi apgaismo un aizstāv darbinieku intereses.

L. v. d. a-bas juriskonsultācijā bezmaksas padomus sniedz zverin. adv.: K. Dzelziņš, Fridenberg, V. Holcmanis, Nik. Kalniņš, A. Ķeniņš, J. Suna, J. Vāgners.

L. v. d. a-bas Bērņu fonds izsniedz pabalstus fonda dalībnieku un viņu ģimenes locekļu nāves gadījumos. — L. v. d. a-bas biedriem izsniedz aizdevumus Krāj-aizdevu s-ba „Valsts Darbinieks“. — L. v. d. a-bas biedriem „Dailes Teātra“ izrādēs ieeja maksā tikai pusceņas.

Latvijas valsts darbinieku arodbiedrības Centralās valdes un Rīgas nodaļas birojs — Rīgā, Merķeļa ielā 21. Birojs atvērts no plkst. 13—19. Tālrunis 22915.

NODAĻAS: Aizpute, Jeļgavas ielā 14-a (valdes pr-jis K. Zābers); Bauskā, Pils ielā 18 (A. Šitke); Daugavpīlī, Raiņa ielā 103 (Fr. Stepe); Gaujienā, Gaujienas „Sileniekos“ (V. Labsvīrs); Jaunjelgavā, Latvijas bankā (A. Krūmiņš); Jēkabpīlī, Lielā ielā 54 (J. Naudiņš); Jelgavā, Katoļu ielā 8/10 (G. Freigangs); Kuldīgā, Smilts ielā 11 (K. Goba); Liepājā, Bāriņu ielā 5 (Krastiņš); Ludzā, Kuļņevas ielā 12 (R. Cirulis); Rīgā, Merķeļa ielā 21 (H. Ljēpiņš); Rēzeknē, Rēzeknes apr. pr-ka pal. I. iec. kancl. (J. Beķeris); Rūjienā (P. Cirulis); Talsos, Lielā ielā 32, Nod. inspekc. (Vizbulis); Valkā, valsts vidussk. (J. Bruniņš); Ventspīlī (K. Pavlovskis).